

MATEMATIKA, 5. razred

UČNA TEMA: Pisno deljenje

POTEK URE

Ponovimo poštevanko in deljenje z enomestnim številom.

<https://skolakov.eu/matematika/3-trida/nasobeni-a-deleni-6-10/pocetni-trenazer/nasobeni-a-deleni-0-1-2-3-4-5-6-7-8-9-typ2/priklady.html>

in

https://interaktivne-vaje.si/matematika/pisno/pisno_deljenje.html

Skupaj rešimo naslednje primere:

$$6778 : 80 =$$

$$54678 : 40 =$$

$$87893 : 50 =$$

Ponovimo, kako delimo

1. Rezultat najprej OCENIMO.

2. IZRAČUNAMO.

3. Naredimo preizkus.

UČENOST JE MODROST

Učiteljica je imela v rokah 63 fotokopij učnih listov. Razdeliti jih je morala med 21 učencev. Izračunajmo, koliko listov je dobil vsak učenec.

$$63 : 21 =$$

Najprej ocenimo rezultat. Zaokrožimo števili na najbližjo desetico in izračunamo količnik.

$$60 : 20 = 3$$

Nato delimo nezaokrožena števila in poskusimo z enakim količnikom.

$$63 : 21 = 3$$

Količnik preverimo tako, da ga množimo z deliteljem.

2	1	·	3
			6 3

Ugotovili smo, da je učiteljica naredila točno 3 fotokopije učnih listov za vsakega učenca.

Jasna pa je praznovala rojstni dan. V šolo je prinesla vrečko z 89 bonboni. Enakomerno jih je želela razdeliti med 28 učencev. Izračunajmo, koliko bonbonov je dobil vsak in ali jih je kaj ostalo.

$$89 : 28 =$$

Najprej ocenimo rezultat. Zaokrožimo števila.

$$90 : 30 = 3$$

Nato delimo nezaokrožena števila.

$$89 : 28 = 3$$

Preverimo z množenjem.

2	8	·	3
			8 4

Produkt se ne ujema z deljencem. Poiščemo razliko med njima.

$$89 - 84 = 5 \quad \text{zato:} \quad 89 : 28 = 3, \text{ ost. } 5$$

Produkt je manjši od deljenca. Razlika je ostanek pri deljenju.

Vsak izmed učencev je dobil 3 bonbone, Jasni pa jih je ostalo še 5.

Poglejmo še en primer.

$$19 : 10 =$$

Najprej ocenimo rezultat. Zaokrožimo števila.

$$20 : 10 = 2$$

Nato delimo nezaokrožena števila.

$$19 : 10 = 2 \quad \text{Preverimo z množenjem:} \quad 2 \cdot 10 = 20$$

Produkt je večji od deljenca. Količnik moramo zmanjšati za 1.

$$19 : 10 = 1 \quad \text{Preverimo z množenjem:} \quad 1 \cdot 10 = 10$$

Izračunamo razliko med zmnožkom in deljencem.

$$19 - 10 = 9 \quad \text{zato:} \quad 19 : 10 = 1, \text{ ost. } 9$$

Kaj pa večja števila? Zelo pomembno je, da znamo oceniti rezultat.

$$332 : 82 =$$

Najprej zaokrožimo delitelj: $82 \doteq 80$

Deljenec 332 zaokrožimo na najbližji večkratnik števila 80. To je 320.

$$320 : 80 = 4 \quad \text{Dobimo oceno. Naredimo stranska računa.}$$

	8	2	·	4
		3	2	8

		3	3	2
	-	3	2	8
				4

$$\underline{332} : \underline{82} = 4, \text{ ost. } 4$$

Pomagamo si lahko tudi tako, da si označimo toliko števk v deljencu, da jih lahko delimo s prvo števk delitelja.

Skupaj na tablo rešimo še nekaj primerov ...

$6779 : 58 =$

$5678 : 89 =$

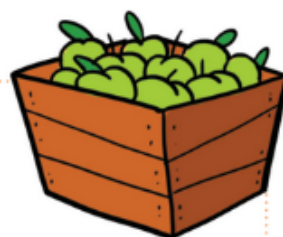
$75678 : 42 =$

Rešimo te naloge.

4. Klavdija je morala 92 kg jabolk zložiti v 23 zabojev. Koliko kg jabolk je zložila v en zaboj?

R:

O:

5. Miha je imel v škatli 47 avtomobilčkov. Ko je prišlo na obisk njegovih 11 prijateljev, so morali za igro pravično razdeliti te avtomobilčke vsakemu izmed njih, tudi Mihi. S kolikimi avtomobilčki se je lahko igral vsak otrok? Ali jih je Miha sploh lahko razdelil tako, da so jih vsi dobili enako? Razloži.

R:

O:

6. Deljenec je enak vsoti števil 235 in 145, delitelj pa razliki istih dveh števil. Izračunaj, kolikšen je količnik.

R:

O:

Še REŠITVE ...

4.

R: $92 \text{ kg} : 23 = 4 \text{ kg}$

O: V en zaboj je zložila 4 kg jabolk.

5.

R: $47 : 12 = 3$, ost. 11

O: Vsak otrok se je lahko igral s tremi avtomobilčki, 11 avtomobilčkov pa je ostalo, ker jih Miha ni mogel razdeliti pravično. / Miha ni mogel pravično razdeliti avtomobilčkov, ker 47 ni deljivo z 12, saj imamo ostanek.

6.

R: vsota: $235 + 145 = 380$

razlika: $235 - 145 = 90$

$380 : 90 = 4$, ost. 20

O: Količnik je 4, vendar ostane 20.

